

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA ART-TERAPIYA METODIKASINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR (QR-KOD) ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18840424>

Abdumajidova Dilnoza Abdumajidovna

Navoiy Innovatsiyalar Universiteti, "Maktabgacha ta'lim" yo'nalishi talabasi

G'ijduvon tumani 32-DMTT pedagog tarbiyachisi

dilnozaabdumajidovna06@gmail.com

Tel: (+99877) 235-28-09

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni hamda PQ-4312-sonli qarorida belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash doirasida DMTT pedagoglari faoliyatini raqamlashtirish masalalari tadqiq etiladi. Tadqiqotda an'anaviy art-terapiya metodikasini QR-kodli texnologiyalar asosida takomillashtirish orqali bolalarning emotsional barqarorligini oshirish va pedagoglarning ish yukini kamaytirish mexanizmlari tahlil qilingan. P. Pikassoning ijodiy falsafasi hamda raqamli vizualizatsiya uyg'unligining pedagogik samaradorligi statistik ma'lumotlar bilan isbotlangan.*

Abstract: *This article examines the issues of digitizing the activities of preschool educators within the framework of ensuring the implementation of the tasks set forth in the Law of the Republic of Uzbekistan "On Preschool Education and Training" and Resolution No. PQ-4312. The study analyzes the mechanisms for improving the traditional art therapy methodology based on QR-code technologies to increase the emotional stability of children and reduce the workload of educators. The pedagogical effectiveness of the combination of P. Picasso's creative philosophy and digital visualization is proven by statistical data.*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются вопросы цифровизации деятельности воспитателей дошкольных учреждений в рамках обеспечения выполнения задач, поставленных в Законе Республики Узбекистан «О дошкольном образовании и обучении» и Постановлении № ПК-4312. Анализируются механизмы совершенствования традиционной методики арт-терапии на основе QR-кодов для повышения эмоциональной устойчивости детей и снижения рабочей нагрузки воспитателей. На основе статистических данных доказана педагогическая эффективность сочетания творческой философии П. Пикассо и цифровой визуализации.*

Kalit so'zlar: *DMTT, art-terapiya, QR-kod, raqamli texnologiyalar, emotsional salomatlik, pedagogik innovatsiya, vizualizatsiya, metodik kartochka.*

Keywords: DMTT, art therapy, QR code, digital technologies, emotional health, pedagogical innovation, visualization, methodological card.

Ключевые слова: ДМТТ, арт-терапия, QR-код, цифровые технологии, эмоциональное здоровье, педагогические инновации, визуализация, методическая карта.

I. KIRISH (INTRODUCTION)

"Men o'n ikki yoshimda Rafael kabi chizishni o'rgandim, ammo butun umrimni bola kabi chizishni o'rganishga sarfladim." — Pablo Pikasso.

Bugungi shiddatli axborotlashgan zamonda maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning emotsional salomatligi va ijodiy erkinligini saqlab qolish pedagogikaning eng dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-sonli qarori hamda "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonunida ta'lim tizimiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish strategik vazifa qilib belgilangan.

Art-terapiya (san'at orqali davolash va rivojlantirish) bolalardagi ichki qo'rquvlarni bartaraf etishda eng samarali metod hisoblanadi. Biroq, an'anaviy metodik materiallarning murakkabligi tarbiyachilar uchun qo'shimcha ish yukini keltirib chiqarmoqda. Mazkur maqolada an'anaviy art-terapiya usullarini **QR-kodli texnologiyalar** bilan boyitish orqali jarayonni zamonaviylashtirish va bolalar qiziqishini oshirish yo'llari tahlil qilinadi.

II. METODIKA (METHODS)

Tadqiqot jarayonida "Ustoz-shogird" hamkorlik modeli va amaliy eksperiment metodlaridan foydalanildi.

Amaliyot bosqichlari quyidagilarni o'z ichiga oldi:

1. **Raqamli resurslarni yaratish:** Art-terapiyaning 3 ta turi (ranglar terapiyasi, qum terapiyasi va izoterapiya) bo'yicha qisqa video-yo'riqnomalar va vizual namunalar tayyorlandi.

2. **QR-kod integratsiyasi:** Har bir metodik kartochkaga maxsus QR-kodlar joylashtirildi. Bu tarbiyachiga dars davomida qo'shimcha material qidirib o'tirmay, smartfon yordamida tezkor vizual ko'rsatmalarni ochish imkonini berdi.

3. **Tajriba maydoni:** Tadqiqot Navoiy viloyatidagi DMTTlar bazasida, 5-7 yoshli bolalar va 79 ta MTTdan kelgan mutaxassislar ishtirokida o'tkazildi.

III. NATIJALAR (RESULTS)

O'tkazilgan amaliy seminarlar va mashg'ulotlar natijasida quyidagi ko'rsatkichlarga erishildi:

Pedagogik samaradorlik: Mutaxassislarning 92% qismi QR-kodli metodikani dars jarayoniga tatbiq etish qulayligini va tayyorgarlik vaqtini sezilarli darajada tejashini ta'kidladilar.

Hissiy o'zgarishlar: Art-terapiya mashg'ulotlaridan so'ng bolalarning 30% ida hissiy yopiqlik holatlari kamaydi.

1-jadval.

Art-terapiya

mashg'ulotlarining samaradorlik tahlili

Ko'rsatkichlar	Avvalgi holat	QR-kodli metodikadan so'ng
Bolalarning darsga qiziqishi	40%	85%
Mustaqil ijod qilish darajasi	35%	70%
Tarbiyachining tayyorgarlik vaqti	45 min	15 min

IV.

MUHOKAMA

(DISCUSSION)

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'limda art-terapiyani raqamli transformatsiya qilish shunchaki texnik yangilik emas, balki pedagogik jarayonni optimallashtirishning strategik vositasidir. P. Pikassoning falsafasi raqamli muhitda yangicha talqin kasb etadi: zamonaviy bola uchun raqamli qurilma orqali olingan vizual yo'riqnoma bolada *****"mustaqil kashfiyotchi"***lik** hissini uyg'otadi.

Tarbiyachilar vaqtining 15 daqiqagacha qisqarishi ularga diqqatni metodik tushuntirishga emas, balki bolaning psixologik kechinmalarini kuzatishga qaratish imkonini beradi. G'ijduvon tumanidagi 32-sonli DMTT tarbiyachilari o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar shuni ko'rsatdiki, elektron platforma va QR-kodlardan foydalanish metodik hujjatlarni yuritish vaqtini ham

15% ga qisqartirgan. Bu esa raqamli texnologiyalar bolani ijoddan uzoqlashtirmaydi, aksincha, unga yo'l ko'rsatuvchi "raqamli chiroq" vazifasini o'taydi.

V. XULOSA (CONCLUSION)

1. **Sifatning yangi arxitekturasini:** Art-terapiyani QR-kodlar bilan integratsiya qilish tarbiyachining metodik yuklamasini kamaytiruvchi va bolaning ijodiy erkinligini oshiruvchi yangi tizimdir.

2. **Psixologik samara:** Raqamli vizualizatsiya orqali bolalarda "ijodiy qo'rquv" (blank page syndrome) 45 foizga kamayishi aniqlandi.

3. **Amaliy ahamiyat:** QR-kodli art-terapiya kartochkalari DMTT pedagoglari uchun "mobil metodik kutubxona" vazifasini o'tab, ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Ushbu tajribani barcha MTTlarda ommalashtirish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES):

1. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni, 2019-yil.
2. O'zbekiston Respublikasining PQ-4312-sonli qarori, 2019-yil 8-may.
3. Ishmuhamedov R. J. (2008). Innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari. Toshkent.